

Bragt i LandbrugsAvisen den 20.marts 2015:

Ryk sammen og skab en ny vision for andelsselskaberne

På landbrugssitet landbrug.dk kunne man forleden dag (16/3) læse følgende overskrift: "Vi skal værne om vores andelsselskaber" Ophavsmanden til citatet er Martin Merrild, Formand for Landbrug & Fødevarer. På samme site og samme dag var der også udtalelser fra organisationens cheføkonom Thomas Søby og fra den administrerende direktør Karen Hækkerup. Cheføkonomen sagde: "Stemningen i fødevarerindustrien og landbruget er helt i bund" og direktøren fulgte op og sagde: "Fødevarerproduktionen er et blødende sår".

Alle tre har de sikkert ret; men er det nok at værne om andelsselskaberne for at stoppe et blødende sår og få stemningen op? Det tror jeg desværre ikke. Til gengæld er det en begyndelse og et statement, der peger i den rigtige retning. Fordi løsningen måske lige præcis ligger gemt i egen baghave – i andelsbevægelsen. Nu blot i en version 2.0 årgang 2015.

Den nemme løsning er naturligvis at sælge ud af arvesølvet (=andelsselskaberne) og redde endnu et år derhjemme på bedriften. Men grundlæggende er det også det samme som at blive slået hjem i ludo. Slået tilbage til tiden i slutningen af 1800 tallet, hvor selvsamme bondestand slog ring omkring sig selv og hinanden, og dannede andelsselskaberne som værn mod den kapitalstærke industri.

Og på den måde blev andelsselskaberne ikke bare en flok virksomheder; de blev en bevægelse, som sammen med højskolebevægelsen formåede at skabe et oplyst kvantespring – ikke bare for landbruget, men for hele Danmark.

Det er det samme kvantespring Martin Merrild og ligesindede skal lægge an til. Ganske enkelt fordi I aldrig får nye rammebetingelser, som gør jer i stand til at overleve på de nuværende produktionspræmisser. Og selvom I så fik omkostningslettelse på 10%, så vil det på den lange bane ikke batte noget som helst.

I er nødt til at se landbrug- og fødevarerindustrien i et større perspektiv, og udnytte jeres enorme styrker som verdens mest innovative indenfor landbrug og fødevarerproduktion. I er nødt til at rykke endnu tættere sammen i landbrugsbussen, og skabe en ny vision for andelsselskaberne, der ikke kalder på nye (=mildere) rammebetingelser, men som tager afsæt i den virkelighed I er en del af. Med andre ord, I er nødt til at lave en ny og bæredygtig vision, som det omkringliggende samfund også kan se en mening i. For alternativet bliver jeres endeligt på den lange bane, og det vil da være ærgerligt, når I trods alt har formået at blive verdensmestre igen og igen. Men selv verdensmestre skal forny sig og genopfinde sig selv og ikke mindst sit lederskab i en endnu bedre udgave. En bæredygtig udgave.

Er det svært? Ja. Kræver det mandsmod og lederskab? Ja. Er det omkostningsfrit? Nej. Er det nødvendigt? Ja. Er der penge i visionen? Ja – det tror jeg faktisk! Globalt set er og bliver ærlig og åben bæredygtighed et vækstmarked, om end også et nichemarked – men en rigelig stor niche for danske bønderes produkter. Lav en ærlig SWOT-analyse*), og I vil hurtigt se potentialet og mulighederne.

*) Analyse hvor man ser på erhvervets interne styrker og svagheder samt eksterne muligheder og trusler.